

Alunus Multilingis di Rhode Island

Karta di Direitus di Familia y Alunu

Kriolu

Cape Verdian Creole

Junhu di 2022

Komu pais ô inkaregadu ku kriansas ku idadi pa sta na skola, bu ten uns sertus direitus na Merka, di akordu ku lei federal, bu kriansa ten direitu a un idukason públiku di grasa pré-K-12.

Bo y bu kriansa ten es direitus independentimenti di situason di imigrason, orijen nasiunal, ô lingua ki bo y bu kriansa nhos ta papia. Nhos direitus é igual si nhos é sidadon, moradoris, imigrantis, ô sen dokumentu.

Na es dokumentu, Dipartamentu di Idukason di Rhode Island ta splika três grandi katigorias di direitus: sirvisus di lingua, asesu a idukason, a dokumentus y privasidadi.

Nu ta spera ma es direitus ta impudera-u pa djuda bu kriansa na preni y difendi ses kabesa oras ki es mesti.

Bo é voz di bu kriansa, y bu ten direitu di kumunika ku skola y funksionarius di distritu pa sertifika ma bu kriansa ta ten asesu y apoiu pa ki es podi dizenvolvi imusionalmenti, susialmenti y akadémikamenti.

Si bu teni purguntas en rilason a direitus di bus kriansas, ka bu ezita na kontakta-nu na Dipartamentu di Idukason di Rhode Island info@ride.ri.gov

1

Sirvisus di Lingua

Komu pai, **bu ten direitu di ten un tradutor/interpreti kualifikadu** si bu lingua prifiridu pa interasons importantis ku distritu skolar.

Asesu a un interpreti kualifikadu, má, ma mesmu assim bu debia bai vizita skola di bu kriansa. Oras ki bu kre papia ku kualker algén na skola, **bu podi pidi skola pa ranja un interpreti**. Alguns skolas ten **parent liaisons (funsionáriu ki ta trabadja diretu ku pais)** ki podi fazi es trabadju. Si interpretason sta mestedu, vizitas ajendadu antis é rukumendadu pa maksimiza bu tempu.

Interasons importantis

ta inklui ma ka sta limitadu só: inskrison, prugamas di lingua, kursus avansadu, ô idukason spesial, sirvuss rilasionadu y konférencias di alunu-prussor, runion di IEP, avisu, pulitika y disiplina non-diskriminatóriu di alunus, y prusidimentus pa fazi kexa.

Tambe bu **ten direitu di resebi informason signifikativu di skola na lingua ki bu kré y ki bu ta intendi**. Skolas é izijidu ligalmenti pa notifika pais multi-lingi ku mesmu informason ki pais ki ta papia Inglês ta resebi sobri prugamas, sirviusus, ô atividades na distritu skolar. Skolas debi tenta, sempri ki pusivel, traduzi informason ki es ta invia pa kasa na lingua primariu di familia, ô oferesi interpetason.

Bu kriansa **ten direitu na resebi sirvisus di lingua si es mesti prendi Inglês**, y bu debi notifikadu ligalmenti sobri es prugamas. Pa kumesa, skolas ta pidu pa prinxi un **Inkérиту di Lingua ki ta Papiadu na Kasa**. Keli ta djuda na ditirmina si bu kriansa mesti testadu pa odja-du si el ta kualifika pa instruson di dizenvolvimentu di lingua Inglês. Skolas é ligalmenti izijidu pa identifika alunus di MLL pamodi dizenvolvimentu di Inglês podi ten un impaktu na asesu igual di MLL na idukason, y si avaliason di kontrolu statal di lingua ditermina ma bu kriansa é ilijivel pa sirvisus di lingua spesializadu, skola debi oferesi instruson.

Si bu kriansa kualifika, bu kriansa é kualifikadu komu un MLL y bu debi spera resebi nformason sobri prugrama di lingua na undi ki bu kriansa ta bá partisipa, métodus di instruson uzadu na otus prugamas dispunivel, y informason sobri diferenza entri prugamas. Bu debi ser infurmadu tudu anu ki bu kriansa sta inskrevedu na un prugrama di dizenvolvimentu di lingua, y oras ki bu kriansa sai di sirvisus. Tambe bu debi infurmadu di bu direitu di tra bu kriansa di prugrama di dizenvolvimentu di lingua.

2

Asesu a Idukason

Bu kriansa **ten direitu a asesu igual a tudu prugramas y sirvisus oferesidu pa distritu skolar ki sta dispunivel pa otus alunus**. Es prugramas y sirvisus debi ser apropiadu pa idadi y nível skolar di bu kriansa y inklui kes izijidu pa graduason.

Bu kriansa **ten direitu na resebi tudu instruson di kontiudu isensial**, ki ta inklui disiplinas sima Leitura/Literatura Inglês, Matimátika, Siénsia, y Studus Susial, na mesmu nível akadémiku ki otus kriansas. Ser un MLL ka debi afeta ses abilidadi na asesa instruson di kontiudu isensial.

Bu kriansa **ten direitu di asesa atividadis estra-kurrikular konpletu** (klubes depôds-di-skola, disportu, etx.) na distritu skolar. Ser un MLL ka debi afeta ses abilidadi na asesa atividadis estra-kurrikular.

Bu kriansa **ten direitu di sirvisus di apoiu igual ku kes ki skola/distritu ta oferesi pa tudu alunus**. Sirvisus di apoiu spisial pa kriansas ku difisiénsia fiziku, kognitivu, imusional, y di aprendizajen sta dispunivel pa tudu alunus di skolas publikus. Si bu atxa ma bu kriansa debi risebi sirvisus spisial, má skola ka sta senti di ses nissidadis, pur favor txoma skola y pidi djuda.

Apoi u di intervenson sta dispunivel pa tudu kriansas, y es é txeu bêz txomadu di MTSS. **MTSS é ka un idukason spisial, má sta dispunivel pa apoia alunus na konsigi ses objetivus akadémikus, di konportamentu, y susial y imusional.**

3

Dokumentason & Privasidadi

Bu ten direitu na inskrevi bu kriansa na skola sen pididu pa da informason ô dokumentus ki ta mostra bu situason di imigrason. Skola ka ten pirmison ligalmenti pa iziji dokumentus ki ta proibi ô dizinkoraja iligalmenti un alunu di fazi inskrison na ô bai skola.

Skolas y distritu skolar podi pidi rijistu di vasina y prova di idadi di un klinina ô un doktor, **y tanbe un prova di residénsia** (tipu un fatura ki ta mostra undi ki bu ta mora gosi); má, **funshionarius di skola ô distritu skolar ka sta otorizadu na pidi familias numeru di suguransa susial ô dokumentus di imigrason tipu vistu, karton di rizidénsia ô prova di sidania.** Bu ka ten ki rispondi purguntas sobri situason di imigrason di bo ou di bu fidju, tipu purgunta sobri undi ki bu fidju nansi.

Maioria di **skolas publiku ta oferese kafé y almusu di grasa ô num presu mas baratu** pa alunus ki ten nissisidadi. Bu ten ki prinxi un formuláriu federal, ki ta pidi-u pa poi membrus di bu familia, data di nasimentu, rilasionamentu, y rendimentu familiar. **Bu ka mesti un karton di suguransa susial pa asesá es sirvisu.**

Skolas ka ten pirmison pa partilha informason ki podi mostra informason pisual di un alunu, a non ser si lei pirmiti ô si dadu pirmison pur skritu pa pais di alunu. Direitu di privasidadi é prutijidu pa un lei ki txoma FERPA, y es lei tanbe ta da pais direitu legal, pa inspesiona rijistus idukasional di ses fidju na skola, pa splika-es si nisisariu, pa pidi atualizason y kureson, y pa kes rijistus idukasional di ses fidju mandadu pa otu skola na tempu util si es kre pa ses kriansa transfiridu di skolas.

Nu ta valoriza bu kompromisu ku susesu di bu kriansa.